Kris och katastrofmedicinsk plan för Region Halland

Hitta i dokumentet

Syfte
Grundläggande förutsättningar
Region Hallands kris och katastrofmedicinska planering
Medicinsk katastrofberedskap
Krisstöd
Ledningsmodell
Övergripande uppgifter för regional särskildsjukvårdsledning
Nationell krisledning
Ansvarsfördelning
Kris och katastrofmedicinsk plan för Region Halland
Utbildning och övning
Uppdaterat från föregående version
Bilaga 1

Syfte

Denna plan beskriver övergripande Region Hallands kris- och katastrofmedicinska planering.

Grundläggande förutsättningar

Mål

Region Hallands krishanteringssystems ska minska risken för allvarliga händelser och extraordinära händelser samt minska konsekvenserna när en sådan inträffar, systemet ska förbereda Region Halland att möta en samhällsstörning i fredstid, till ökad hotbild, höjd beredskap och ytterst krig.

Krishanteringssystemets uppbyggnad
Insatser som utförs i samband med en samhällsstörning eller extraordinär händelse kan omfördelning av de resurser som normalt används vid daglig operativ drift ske för att möta obalans i kapacitet mot behov. Vid händelse där resurserna trots en omfördelning inte räcker för såväl daglig drift som hantering av extraordinär händelse kan ett inriktningsbeslut tas för att verksamhetens övergripande mål nås, och bistå i prioritering av densamma. Det förutsätter en ledning som utifrån särskild kompetens effektivt kan prioritera mellan den särskilda händelsen, normalverksamhet och kraven på beredskap.

Region Hallands krishanteringssystem inkluderas i ordinarie processer. Allt från daglig verksamhet till fastigheter och upphandling etc.

Samhällets krisberedskap
Samhällets krisberedskap förutsätter förberedd beredskap som snabbt och effektivt kan hjälpa, stödja och lindra de som drabbats i en kris, oavsett orsak.
Krisberedskapsförmåga behöver finnas hos många olika aktörer i samhället, både hos offentlig och privat verksamhet. En kris berör sannolikt flera verksamheter och samhällssektorer, vilket ställer krav att förberedelser måste vidtas både inom en sektor och över sektorsgränser. Detta

ställer höga krav på tidig samverkan och samordning mellan aktörer som är berörda och har uppgifter inom samhällets krisberedskap. Alla aktörer inom krisberedskapsområdet har ansvar att förbereda sin verksamhet och samverka i syfte att säkerställa krishanteringsförmågan i samhället.

Hälso- och sjukvårdens kris och katastrofmedicinska beredskap är en del i den svenska krisberedskapen, vilken även kan omfatta internationella insatser.
Enligt Hälso- och sjukvårdslagen ska regionerna planera sin hälso- och sjukvård så att en katastrofmedicinsk beredskap upprätthålls. Hälso-och sjukvårdslag (2017:30, 7kap, 2§). Systemet ska förbereda samhället att möta alla händelser och hot, från en begränsad samhällsstörning i fred till utvidgad hotbild, höjd beredskap och krig.

Principer inom krishanteringssystemet
I Sverige används tre centrala principer för krishantering:
• **Ansvarsprincipen** innebär att den som ansvarar för en viss verksamhet under normala fredstida förhållanden, har motsvarande ansvar för verksamheten under en kris och höjd beredskap. Ansvarsprincipen innebär också ett ansvar att samverka med andra.
• **Likhetsprincipen** innebär att en verksamhets organisation och lokalisering så långt som möjligt ska vara densamma även under en kris.
• **Närhetsprincipen** innebär att en kris ska hanteras där den inträffar och av dem som är närmast berörda och ansvariga att hantera krisen.

Sektor och områdesansvar
I Sverige finns såväl sektorsansvar som områdesansvar inom krisberedskapen.
Sektorsansvaret innebär att varje myndighet och organisation ansvarar för sitt egen verksamhet. För hälso- och sjukvården äger Socialstyrelsen sektorsansvaret.

Geografiskt områdesansvar innebär att en aktör har ett samordningsuppdrag vid vissa händelser eller kriser som berör flera sektorer utan att därmed ta över verksamhetsansvaret från någon myndighet. Det geografiska områdesansvaret finns på tre nivåer i samhället. (Tabell 1).

Nationell nivå	Regional nivå	Lokal nivå
Regeringen	Länsstyrelsen	Kommun

Tabell 1 Geografiskt områdesansvar.

Region Halland saknar således geografiskt områdesansvar men Region Halland har ett verksamhetsansvar, vilket även inbegriper verksamheter som är upphandlad hos olika entreprenörer av Region Halland.

Generellt har ingen myndighet ”befälsrätt” över annan myndighets verksamhetsområde och inget ansvar sträcker sig över annan myndighets verksamhetsområde. Alla uppgifter som måste lösas i samband med en särskild händelse skall lösas i samverkan. Samhällets krisberedskap är i grunden ett ansvar för alla, där förberedelser och samverkan med andra är fundamentalt för att kunna hantera kriser, oavsett var och när dessa sker.

Region Hallands kris och katastrofmedicinska planering

Hälso-och sjukvårdslagen (2017:30) ålägger Region Halland att planera hälso-och sjukvården så att en kris och katastrofmedicinsk beredskap upprätthålls.

Kris och katastrofmedicinsk planingen och beredskap omfattar den samlade förmågan i Region Halland som krävs för att hälso- och sjukvården effektivt och säkert kan bedriva verksamhetsuppdrag på en tolerabel nivå under en pågående samhällsstörning eller vid höjd beredskap och krig. Region Halland ska inneha förmåga att hantera samhällsstörning och kris i fredstid samt under höjd beredskap och krig som innebär att:

- Region Halland och dess verksamheter ska vara robusta samt inneha beredskap och förmåga att hantera kriser, extraordinära händelser och dess konsekvenser.
- Region Halland ska upprätthålla fungerande samhällsviktig verksamhet vid samhällsstörning, särskild händelse, höjd beredskap och kris.
- Region Halland ska uppnå grundläggande förmåga till civilt försvar.
- Konsekvenserna av allvarliga störningar ska minimeras vid varje händelse.

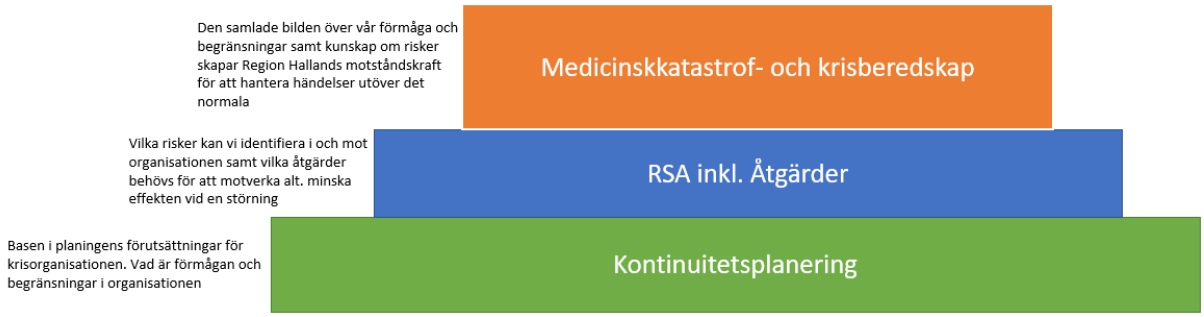

Kris och katastrofmedicinsk planering är en del av Region Hallands samlade säkerhetsarbete som skall bedrivas systematiskt och syftar till att:

- Säkerställa kontinuitet i alla verksamheter så långt det är möjligt genom förebyggande insatser
- Säkerställa en trygg och säker miljö för patienter, medarbetare, förtroendevalda, studerande och besökande så långt det är möjligt
- Minimera riskerna för negativa händelser inom Region Hallands verksamheter samt reducera konsekvenserna om de trots allt skulle inträffa
- Optimera förutsättningarna för god hälso-och sjukvård vid särskild och extraordinär händelse, höjd beredskap och krig.
- Verksamheterna skall uppfylla gällande lagkrav på området
- Upprätthålla befolkningens förtroende för hälso-och sjukvården samt övriga områden inom Region Hallands ansvarsområde (kultur och skola, lokaltrafik)

Region Hallands beredskap för kriser och katastrofer, syftar till att skapa förutsättning för att uppnå de krav som hälso-och sjukvården ställs inför, samt att på ett effektivt och säkert sätt reducera konsekvenserna för enskilda individer såväl som verksamhet. Beredskapen syftar att

minska fysiska och psykiska följdverkningar som kan bli aktuella vid en särskild eller extraordinär händelse. Denna beredskap vilar på;

- Planering
- Särskild sjukvårdsledning vid särskild händelse
- Utrustning
- Utbildning och övning
- Uppföljning och utvärdering
- Åtgärdsplaner

Beredskapen inom Region Halland omfattar hela vårdkedjan från skadeområdet till hemgång efter sjukhusvård, och i samtliga tillämpliga delar där Region Halland har ett verksamhetsansvar. Beredskapens omfattning gäller samtliga s.k. särskilda händelser där Region Halland skall hantera en obalans mellan behov och tillgång till resurser med ett optimalt patientomhändertagande utifrån omständigheterna på ett resurseffektivt sätt. Region Hallands beredskapsförmåga inryms i verksamheternas normala, det vill säga att verksamhetens förmåga och motståndskraft inkluderas i verksamhetsplanering.

Risk och sårbarhetsanalys

Enligt lag om *kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap* (2006:544) åligger det regionen att identifiera och redovisa samhällsviktig verksamhet, risker mot verksamhet, beroenden och sårbarheter. En plan ska tas fram för att kunna hantera extra ordinär händelse och sårbarheter. Planen ska baseras på en risk och sårbarhetsanalys inklusive åtgärdsplan. Region Halland ska sammanställa och avrapportera en regional risk- och sårbarhetsanalys till Socialstyrelsen, Länsstyrelsen och myndigheten för samhällsskydd och beredskap, (MSB), under mandatperiodens första år.

Kontinuitetsplanering

Vid Kris och katastrofmedicinsk planering är kontinuitetshantering ett metodstöd genom att systematiskt skapa förmåga att fortsätta bedriva verksamheten på en tolerabel nivå oavsett typ av störning, samhällsstörning till kris eller vid höjd beredskap och krig. Övergripande handlar kontinuitetshantering om att:

- Identifiera vilka delar av verksamheten som måste fungera för att organisationen inte ska drabbas av allvarliga konsekvenser vid störning eller avbrott, dvs. att varor eller tjänster alltid måste kunna levereras, direkt och över tid
- Prioritera verksamhet/tjänst och tolerabel ambitionsnivå för verksamhet/tjänst. Hur länge kan en specifik driftstörning påverka verksamheten för en tolerabel leverans av tjänst. Ex hur länge klarar sig verksamheten utan el, it, vatten, förbrukningsmaterial, läkemedel, drivmedel etc.
- Identifiera vilka kritiska resurser som krävs för att upprätthålla de delar av verksamheten, dvs. personer och roller, system, lokaler, infrastruktur och leverantörer som behövs för att leverera viktiga varor eller tjänster. Alla ansvariga ska veta sina roller och ansvar och gränsytor för dessa
- Fastställa hur respektive kritisk resurs ska hanteras om den slås ut
- Genomföra kontinuitetsstrategier som fastställts för att möta risker och bygga en krishanteringsförmåga.
- Utforma, införa och dokumentera kontinuitetsplaner i verksamheten innehållande reservrutiner, checklistor och åtgärdskort

- Pröva och utvärdera fastställda kontinuitetslösningar samt utbilda och öva personal. System, lokaler, arbetsplatser bör testas för att verifiera att de kan användas vid olika typer av samhällsstörning, kris eller krig.
    -

Varje händelse och incident, stor eller liten, oavsett om de är oavsiktliga eller avsiktliga kan orsaka störningar i verksamhetens utförande.

• Medicinsk katastrofberedskap

Enligt hälso- och sjukvårdslagen(2017:30) skall regionen erbjuda god hälso- och sjukvård åt dem som är bosatta inom regionen. Om någon vistas inom regionen utan att vara bosatt där, och behöver omedelbar hälso- och sjukvård skall regionen erbjuda sådan vård. Lagen beskriver inte några speciella händelser då dessa paragrafer gäller, och de beskriver inte heller några undantag. De är således övergripande och rör alla sjukvårdsinsatser.

För att kunna möta lagkrav vid stora olyckor eller katastrofer i fred och höjd beredskap krävs en särskild beredskap som förutsätter planläggning, utbildning och övning. Hälso- och sjukvården bör göra analyser utifrån de aktuella verksamheternas aspekter t.ex. skadeutfall, behandlings- och omvårdbehov. Kontinuitetsplanering samt Risk och sårbarhetsanalys är viktiga komponenter i kartläggningen av de risker och beroenden som Region Halland kan behöva hantera och åtgärda.

Samtliga förvaltningar och verksamheter som ingår i krisberedskapen ska ha lokal kris- och katastrofmedicinsk plan som fortlöpande revideras. Vidare krävs plan för utbildning och övning av berörd personal. Planerna ska vara kända av de medarbetare som har en uppgift i kris och katastrofarbetet.

Hälso- och sjukvården måste ha en organisation som kan växa med uppgiften. Vid risk för eller vid inträffad samhällsstörning ska hälso-och sjukvården kunna frigöra och omfördela resurser för att kunna möta det aktuella behovet genom att höja sin förmåga/kapacitet utifrån ett normalläge. Exempelvis ska sjukhusen kunna aktivera en masskadeplan som beskriver hur sjukhusen organiserar sig vid ett stort skadeutfall samt att närsjukvården ska kunna planera för omhändertagande av sjuka och skadade som avlastning till sjukhusen.

Katastrofmedicinsk beredskap omfattar också pandemier/epidemier, vilket det finns särskilda planer för.

• Krisstöd

Det psykosociala krisstödet är centralt vid det katastrofmedicinska arbetet. Krisstöd, (tidigare PKL, Psykologisk och Psykiatrisk Katastrofledning). Krisstödsorganisationen är en del av regionens katastrofmedicinska organisation. Krisstöd organiserar det psykosociala omhändertagandet för de patienter samt anhöriga till patienter som inkommit till sjukvården vid allvarlig händelse.

- Region Kontoret (RK) har i uppdrag att ansvara för den regionala organisationen och styrningen av krisstödsorganisation. Krisstödet organiseras genom regional krisstödssamordnare som framför allt är verksam före och efter krisen med ansvar att säkerställa funktion via samordning med förvaltningarna inom Region Halland.

- Regional krisstödssamordnare har ansvar att samordna och stötta förvaltningarnas krisstödsplanering samt har det övergripande ansvaret för ett funktionellt krisstöd med god beredskap vid en händelse. Planera övning och utbildning. Stötta i systemstöd till anhöriglinje.
- Samtliga förvaltningar ska genom samverkan aktivt medverka i Regionalt krisstöd före, under och efter en händelse.
- Krisstödsfunktion ska ingå i både regional och lokal särskildsjukvårdsledning som specialistkompetens vid behov.
- Psykiatrin Halland har ansvar att kunna upprätta stödcentrum vid Hallands sjukhus tre utbudspunkter.
- Närsjukvård har ansvar att kunna upprätta stödcentrum vid lämpligt av NSVH utvald lokal i regionen utifrån aktuell händelse.
- Psykiatrin Halland har ansvar att upprätta Anhöriglinje
- RGS Telefoni har systemansvar för Anhöriglinje
- Samtliga förvaltningar inom Region Halland har ansvar att bidra med bemanning av Krisstödsamordnare och krisstödspersoner till både stödcentrum och anhöriglinje. Förvaltningarna ska bidra med aktuella kontaktlistor och ge förutsättningar för övning och utbildning av krisstödspersoner.

Organisation före och efter händelsen

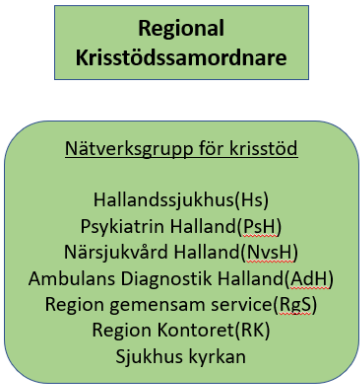

Organisation under händelsen

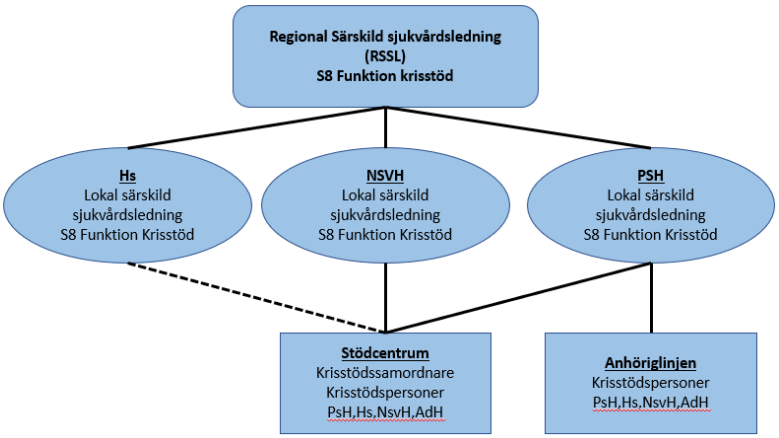

Kommunens POSOM-grupp ansvarar för att samordna samhällets samlade resurser vid stora olyckor och katastrofer. I Halland finns det POSOM-grupper i samtliga kommuner. Krisstödet strävar efter ett nära samarbete med dessa.

• Ledningsmodell

Region Hallands ledningsmodell vid allvarlig händelse som utgår från (SOSFS 2013:22) Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om katastrofmedicinsk beredskap. Vidare följer Region Halland Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd(2011:9) om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete.

Ledningsnivåer

Ledningsmodellen består av tre nivåer:
Lokal nivå som omfattar ledning av verksamheten inom regionens förvaltningar. Även en lokal skadeplats utgör lokal nivå med en egen ledning, exempelvis en skadeplats där ambulanssjukvården upprättar lokal ledningsplats.

Regional nivå omfattar en ledning för samordning av regionens resurser och för kontakten med andra aktörer, regional särskild sjukvårdsledning.
Nationell nivå omfattar ledningsfunktion som etableras för frågor där det finns nationellt samordningsbehov samt vid kontakt med den nationella politiska ledningen. För hälso-och sjukvården är Socialstyrelsen central myndighet.

Ledningskomponenter

Ledning av sjukvård vid särskild händelse innebär följande:
Operativ ledning innebär ledning av insats inom ramen för tilldelade och tilldelade resurser. Exempelvis sjukvårdsledare(SL) ur ambulanssjukvården, polisinsatschef(PIC) hos Polisen samt insatsledare(IL) alt brandingenjör i beredskap(BiB) hos Räddningstjänsten.
Strategisk ledning innebär att efter en bedömning av omedelbara och kommande behov av resurser besluta om inriktning och prioritering av sjukvårdens resurser för att upprätthålla en optimal omhändertagandenivå.
Normativ ledning innebär att tolka och besluta om sjukvårdsorganisationens roll och uppgift utifrån gällande lagstiftning.

Ledning vid särskild-och extraordinär händelse

Vid händelser som skapar obalans mellan behov och resurser krävs förmåga att snabbt omprioritera och omfördela resurser lokalt och regionalt (nationellt). Räcker inte dessa åtgärder behövs särskild ledning upprättas, vilket inbegriper regional och lokal särskildsjukvårdsledning, för samordning och inriktning av verksamheten i syfte att optimera verksamheten för att på bästa sätt, utifrån förutsättningarna, lösa ut uppgiften. Det förutsätter en ledning som utifrån särskild kompetens effektivt kan prioritera mellan den allvarliga händelsen, normal verksamhet och kraven på beredskap.

Vid särskild händelse där resurserna, trots omfördelning, inte räcker för att upprätthålla normal medicinsk ambitionsnivå eller kvalitetskrav måste ett medicinskt inriktningsbeslut fattas, vanligen med en lägre ambitions- eller kvalitetsnivå. Det förutsätter en ledning som utifrån särskild kompetens och kunskap effektivt kan prioritera.

Socialstyrelsen definierar ledning som en aktivitet som syftar till att definiera en verksamhetsuppgift och se till att tillgängliga resurser samordnas och används på bästa sätt för att denna uppgift ska kunna lösas.

Vid särskild händelse eller hot om händelse är Tjänsteman i beredskap(TiB) vanligtvis första regionala tjänsteman som får information om en inträffad eller hotande händelse. Ofta kommer denna information från SOS alarm. TiB ska då eftersöka eventuell kompletterande information i syfte att fastställa allvarlighetsgraden av händelsen och utifrån denna information besluta om det inträffade är att betrakta som en särskild händelse som påverkar Region Halland. TiB:s mål är att tidigt få till stånd en särskild sjukvårdsledning för beslutsstöd till regiondirektör samt strategisk samordning av regionens samlade resurser eller att utgöra stöd till lokal krisledning.

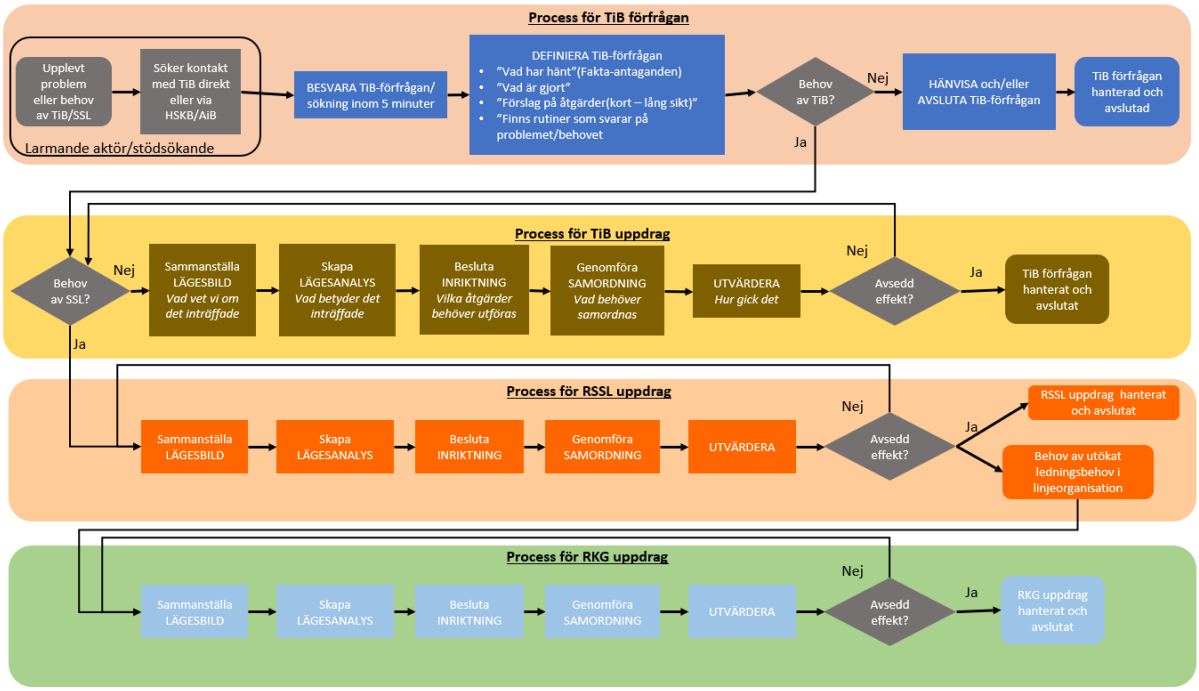

Vid en särskildhändelse och ökad förmåga av stöd vid hantering av händelsen på regional nivå kan tre ledningsstöd aktiveras.

- Tjänsteman i Beredskap (TiB)
- Regional krisledningsgrupp
- Regional särskildsjukvårdsledning (RSSL)

Regionalkrisledningsgrupp verkar främst under den lågintensiva långdragna krisen eller vid behov efter återgång från regional särskild sjukvårdsledning. RSSL aktiveras vid den högintensiva, snabba händelsen. Vid aktivering av ledningsstöd vid händelser rekommenderas att först aktivera RSSL och under denna föra dialog om lämplig nivå på krisledningsstöd till händelsen för att inte förlora tid i hanteringen.

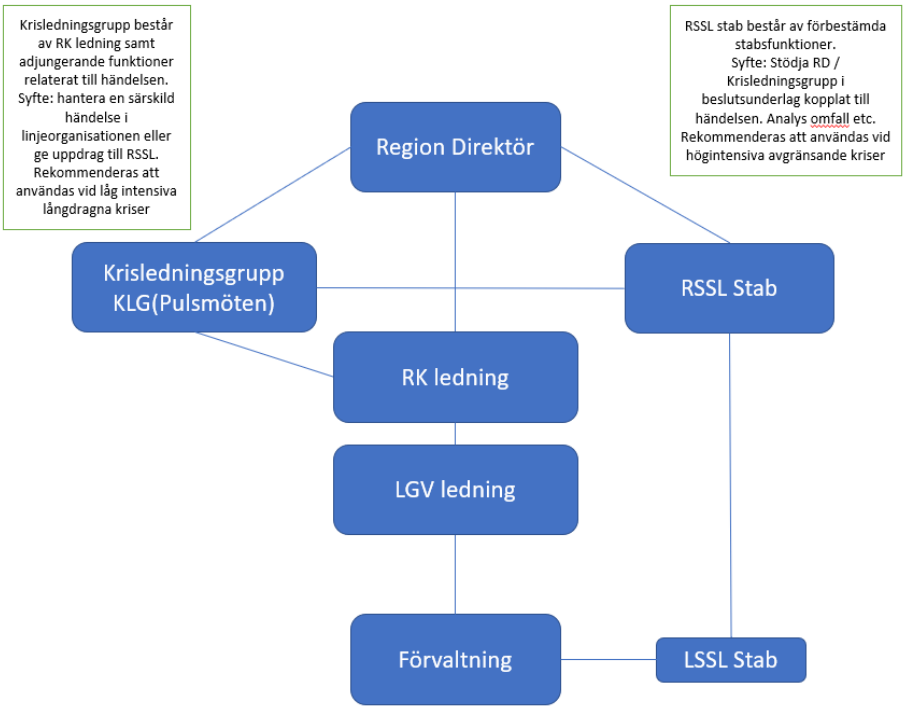

Regional krisledningsgrupp

Regional krisledningsgrupp (KLG) består av region ledningsgruppen (RLG) och verkar inom den ordinarie ledningsstrukturen. Utifrån händelsens behov kan regional krisledningsgrupp adjungera ytterligare funktioner. Det handlar om att styra hanteringen mot de mest angelägna behoven utifrån en helhetssyn, samtidigt som ansvarsprincipen alltjämt gäller.

Även om arbetet i regional krisledningsgrupp måste ske situations anpassat så finns det några generella områden som är viktiga att lyfta:

- inhämta lägesbilder, inklusive kommunikativa bedömningar, från relevanta aktörer.
- ta fram olika typer av analyser, beroende på samhällsstörningens art och omfattning. Det kan exempelvis vara lägesanalyser eller skade- och konsekvensanalyser och omfallsplaner.
- genomföra omvärldsbevakning och mediebevakning.
- ta fram samlade lägesbilder bl.a. utifrån ovanstående underlag.
- ta fram förslag på aktörsgemensam inriktning och samordning, inklusive samordning av kommunikation

Regional särskildsjukvårdsledning

Särskild sjukvårdsledning på regional (RSSL) nivå aktiveras vid en särskild händelse där resurserna riskerar att bli, alternativt är otillräckliga i förhållande till behoven. Vidare kan RSSL aktiveras där behov av samordning av regionens resurser krävs vid samhällsstörning, kris eller vid höjdberedskap och krig.
Beslutet att aktivera regional särskild sjukvårdsledning fattas av region Hallands tjänsteman i beredskap (TiB), i samråd alternativ på order av Regiondirektör (RD). TiB kan besluta att aktivera RSSL om beslutet inte kan vänta. RSSL kan verka utifrån uppdrag från RD och krisledningsgrupp. När RSSL aktiveras fastställs uppdraget till stabschef från uppdragsgivaren

• Övergripande uppgifter för regional särskildsjukvårdsledning

- Definiera regionalt mål i relation till händelsen, Normativ komponent, förmedla beslut i stort.
- Skapa lägesbild och kontinuerligt hålla den uppdaterad och kommunicerad till lokal särskild sjukvårdsledning och vid behov, samverka lägesbild med samverkansparter
- Analysera påverkan på regionens verksamheter samt vidta nödvändiga åtgärder
- Samordna samt prioritera resurser och verksamheter inom regionen och mellan förvaltningar
- Prioritera insatser
- Leda personal (regionalt)
- Mobilisera resurser som inte finns omedelbart tillgängliga
- Samverka med andra aktörer lokalt, regionalt och nationellt
- Säkerställa och samordna intern och extern information
- Vid behov stödja lokal särskild sjukvårdsledning

Det finns möjlighet att omedelbart etablera särskild sjukvårdsledning hos Region Halland. Region Hallands grundberedskap är tjänsteman i beredskap (TiB), vilken finns tillgänglig dygnet runt. Vid Hallands sjukhus finns Hallands Sjukhus Krisberedskap (HSKB) tillgänglig dygnet runt. Ambulanssjukvård och Sjukresor Halland finns Inre sjukvårdsledning (ISL) tillgänglig dygnet runt.
Kommunikatör i beredskap (KiB) stödjer regional särskild sjukvårdsledning och vid behov andra, med expertkunskap kring kommunikation inom och utom Region Halland dygnet runt. Kommunikatör i beredskap är inte presstalesperson för Region Halland.

Vid särskild sjukvårdsledning skall alltid finnas sjukvårdsledare och medicinskt ansvarig. Sjukvårdsledaren skall ha förmåga att administrativt leda sjukvårdsinsatser, den medicinskt ansvariga skall som hälso-och sjukvårdspersonal inneha legitimationsyrke då medicinska prioriteringar och beslut om medicinska åtgärder måste fattas. Sjukvårdsledaren och medicinskt ansvarig är roller som kan innehas av samma person.

TiB kontaktas i regel via Sos Alarm AB, vid en misstänkt särskild händelse. TiB säkerställer informationen, söker vid behov kompletterande uppgifter i syfte att bekräfta eller avvisa särskild händelse. Föreligger en särskild händelse ska beslut om beredskapsläge fattas. Om TiB bekräftar särskild händelse, kan regional särskild sjukvårdsledning aktiveras. TiB aktiverar den regionala särskild sjukvårdsledning och påbörjar stabsarbetet. TiB bör tidigt informera samverkansparter inom Region Halland, exempelvis Hallands sjukhus krisberedskap(HSKB), som i sin tur aktiverar berörda funktioner. Om beslut fattas att lokal särskild sjukvårdsledning aktiveras skall TiB kontaktas snarast för samverkan.

Regiondirektören har yttersta tjänstemannaansvaret för Region Hallands alla verksamheter, således även vid en särskild händelse. Ledningen vid en särskild händelse är delvis delegerad till stabschef för det operativa arbetet inom regional krisledning. Regiondirektören informerar politisk leding om händelsen och dess utveckling.

Nationell krisledning

Den region där en särskild händelse inträffat har samordningsansvar gentemot andra berörda regioner. TiB hos Socialstyrelsen kan aktivera särskild ledning på nationell nivå i syfte att stödja de regionala sjukvårdsledningarna. Särskild ledning på nationell nivå etableras alltid vid behov av sjukvårdsinsats i utlandet.

Ledningsroller
Särskild sjukvårdsledning vid särskild händelse förutsätter att roller, ansvar och befogenheter är väl kända. Vilken person som innehar dessa roller kan behöva förändras över tid under förloppet av den särskilda händelsen. En och samma person kan vissa tillfällen inneha flera roller.

Sjukvårdsledare, utsedd person i hälso-och sjukvården som leder sjukvårdens arbete. Roll som sjukvårdsledare återfinns inom alla ledningsnivåer.

Medicinskt ansvarig, utsedd person i hälso-och sjukvården som prioriterar och beslutar om medicinska åtgärder. Rollen som medicinskt ansvarig återfinns hos alla ledningsnivåer.

Stab är ett ledningsstöd som sjukvårdsledaren och medicinskt ansvarig kan behöva. En stab återfinns inom alla ledningsnivåer.

Inriktnings- och samordningsfunktion (ISF), är en tillfälligt sammansatt aktörsgemensam funktion initierad av kommun eller länsstyrelsen för att sluta överenskommelser om inriktning och samordning. I praktiken är alltså ISF möten, fysiska eller på distans, som berörda aktörer genomför för att komma överens om hur en samhällsstörning ska hanteras.

Inriktnings- och samordningskontakt (ISK) Aktörer som kan komma att involveras vid samhällsstörningar ska sträva efter att vara nåbara. Varje aktör behöver en kontaktpunkt, ISK, för att underlätta kommunikationen med andra aktörer. Det kan vara via en funktion som t.ex. tjänsteperson i beredskap (TiB), kommunikatör i beredskap (KiB), vakthavande ingenjör, räddningschef i beredskap (RCB) eller någon annan beredskapsfunktion som fungerar som primär inriktnings- och samordningskontakt, ISK. ISK behöver ha klara mandat, riktlinjer, kontaktvägar internt och förmåga att göra en initial bedömning. Aktörer kan samarbeta kring en ISK. ISK är till för att underlätta kontakt mellan aktörer vid samhällsstörningar och för att initiera en inriktnings- och samordningsfunktion, ISF. För region Hallands krisorganisation är TiB utsedd ISK tills annat beslutas av RD, krisledningsgrupp eller RSSL

• Ansvarsfördelning

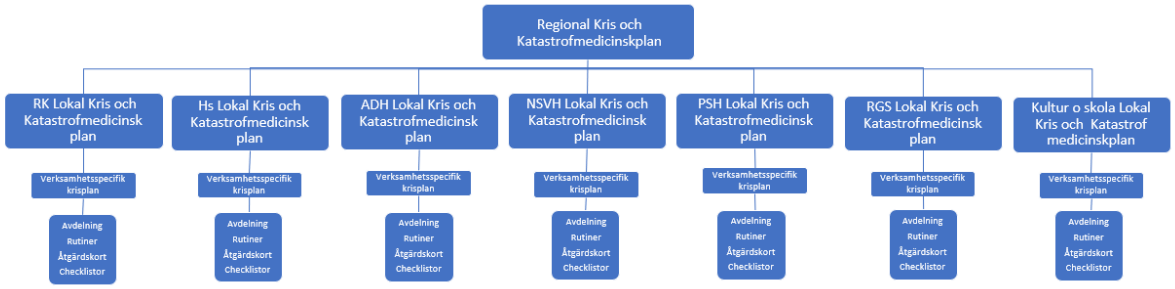

Regionstyrelse: Beslutar och fastställer kris och katastrofmedicinsk beredskapsplan för Region Halland.
Regiondirektör: Har det yttersta tjänstemannaansvaret för Region Hallands verksamhet och för information till Regionstyrelsens förtroendevalda. Ansvar:

- Att regional särskild sjukvårdslednings finns.
- Att befattningar i regional särskild sjukvårdsledning är bemannade med rätt kompetens samt att medarbetare som ingår i regional särskild sjukvårdsledning får möjlighet till regelbunden utbildning och övning samt att planer är ändamålsenliga, uppdaterade och kända.

Förvaltningschef: Ansvar

- Att lokal särskild sjukvårdsledning finns
- Att befattningar i lokal särskild sjukvårdsledning är bemannade med rätt kompetens samt att medarbetare som ingår i lokal särskild sjukvårdsledning får möjlighet till regelbunden utbildning och övning samt att planer är ändamålsenliga, uppdaterade och kända.
- Att beredskaps- och kontinuitetsplaner finns för verksamheter och avdelningar som bedriver samhällsviktig verksamhet/funktion.
- Ansvar att det finns aktuell lista över prioriterade verksamheter inom förvaltningsområdet.
- Att förvaltningsövergripande utbildning och övningsplan för ämnet finns.

Verksamhetschef: Ansvar:

- Att kris och katastrofmedicinska planer inom respektive verksamhet upprättas, är ändamålsenliga och uppdaterade samt att personal erhåller adekvat utbildning och övning.
- Att verksamhetsövergripande utbildnings och övningsplan finns för ämnet. Vidare ska verksamhetschef tillse att medarbetare har god kunskap om verksamhetens eller avdelningens/enhetens uppdrag inom ramen för kris och katastrofmedicinsk beredskap.
- Att beredskaps- och kontinuitetsplaner hålls uppdaterade eller om sådana saknas på identifierade områden initierar att kontinuitetsplaner genomförs.
- Att katastrofmedicinsk utrustning är tillgänglig och funktionsduglig.

- # Kris och katastrofmedicinsk plan för Region Halland

Denna övergripande plan, inklusive bilagor innehåller

- Allmänna riktlinjer och uppgifter för kris och katastrofmedicinsk beredskap i Region Halland, med tonvikt på lednings-och samordningsfrågor.
- Definition och termer inom kris och katastrofmedicin
- Förslag till och underlag för lokala kris och katastrofmedicinska planer för Region Hallands förvaltningar

Lokala kris- och katastrofmedicinska planer.

Inom var förvaltning ska lokal kris och katastrofmedicinska plan upprättas, följas upp, utvärderas och revideras.
Dessa planer ska inrikta kris och katastrofmedicinska arbetet inom förvaltningen. Med den regionala kris-och katastrofmedicinska planen som grund ska planerna innehålla:

- Larmplan
- Beredskapslägen och dess innebörd
- Organisation för ledning och samverkan
- Åtgärdskalender för varje funktion/befattningshavare
- Plan att mobilisera ytterligare resurser på kort och lång sikt, personalplanering
- Plan för sjukvårdsgrupp där tillämpligt
- Plan för mottagande av patienter och fördelning av patienter(masskadeplan)
- Registreringsrutiner
- Beskrivning av lokal särskild sjukvårdsledning
- Krisstödsorganisation
- Organisation av anhöriglinjen
- Kommunikationsplan
- Kontinuitetsplaner
- Plan för inomhusvistelse
- Plan för utrymning
- Lokala tillägg som inte omnämnts ovan, exempelvis sanering/omhändertagande av patienter som exponerats mot CBRNE-ämnen där tillämpligt
- Plan för pandemi och epidemiberedskap

Särskild händelse

Särskild händelse inom hälso-och sjukvården är en händelse som är så omfattande alternativt allvarlig att de resurser som finns måste organiseras, ledas och användas på särskilt vis. Detta inkluderar även risk för eller hot om sådan händelse.

Exempel på särskild händelse är transportolyckor, explosioner, bränder, utbrott av allvarlig smitta, terroristhandling, spridning av farliga ämnen, infrastrukturstörning, såsom

el/vatten/gas/drivmedel samt psykosocial påverkan av samhället som en följd av traumatiska händelser.

Extraordinär händelse

I lagen (2006:544) om *kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap* definieras extraordinär händelse som en sådan händelse som avviker från det normala, innebär en allvarlig störning eller överhängande risk för en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner och kräver skyndsamma insatser av en kommun eller ett landsting. Särskild händelse kan i vissa fall få konsekvenser som innebär att denna lag kan behöva tillämpas. Extraordinär händelse beslutas av krisledningsnämnden.

Beredskapslägen

Hälso-och sjukvården ska ha en organisation som vid behov anpassas efter aktuellt läge och aktuell uppgift. Således måste hälso-och sjukvården kunna höja sin förmåga och kapacitet utifrån ett normalläge. Beredskapsläge skall kunna höjas gradvis alternativt intas aktuellt beredskapsläge direkt. En höjning eller sänkning är således inte avhängig tidigare intaget beredskapsläge, exempelvis kan katastrofläge intas direkt eller katastrofläge sänks till stabsläge.

Stabsläge innebär planeringsläge där delar av RSSL särskild sjukvårdsledning kallas in. Denna sjukvårdsledning håller sig underrättad om läget och efter analys vidtar nödvändiga förberedande åtgärder samt följer händelseutvecklingen. Stabsläge beslutas av Regiondirektör, av denne utsedd tjänsteman alternativt av Tjänsteman i Beredskap(TiB). Ett stabsläge behöver inte påverka pågående verksamhet. Vid stabsläge kallas nyckelfunktioner in, men som minst Regiondirektör/av denne utsedd tjänsteman, TiB, KiB, Medicinskt ansvarig, assistent, samt expert beroende på händelse, exempelvis IT-direktör.

Förstärkningsläge innebär att RSSL särskild sjukvårdsledning ledningen vidtar åtgärder för punktförstärkning av viktiga funktioner. Grundbemanning inom Regional krisledning är som vid stabsläge, med förstärkning till vissa funktioner. Beslut om förstärkningsläge fattas av Regiondirektör/av denne utsedd tjänsteman, alternativt av Tjänsteman i beredskap.

Katastrofläge innebär att RSSL särskild sjukvårdsledning tar alla nödvändiga resurser i anspråk, då händelsen bedöms vara så omfattande att de resurser som finns ianspråktagna inte bedöms räcka till. RSSL mobiliseras fullt ut, eventuellt med inkallande av ytterligare stödfunktioner utifrån händelsens art.

• Utbildning och övning

I akt och mening att bedriva ledning av god kvalitét och över tid, ses utbildning som en viktig komponent. Grundutbildning och repetitionsutbildning är nödvändigt för att bibehålla kompetens. Utbildning och övningsplan ska finna på både regional och lokal nivå för både krisberedskap och höjdberedskap

Grundläggande kunskap om samhällets krisberedskap är nödvändig för en bredare del av regionens personal

- Grundutbildning i regionens krisorganisation
- Grundutbildning i totalförsvar och säkerhetsskydd

- Kontinuitetshantering för nyckelpersoner inom organisationen både på regional och lokalnivå
- Riktade utbildningsinsatser mot personalgrupper ex kärnenergiberedskap(CBRNE),

Utbildning inom stabsmetodik för personal som kommer att arbeta i eller i anslutning till stab. För medarbetare som erhåller uppdrag att tjänstgöra som stabschef skall stabschefsutbildning genomföras.
Följande utbildningsinsatser för medarbetare i stabsbefattning;

- Grundläggande kurs i krisberedskap
- Stabsmetodikutbildning. Denna kurs repeteras vart 5:e år
- Stabschefskurs för särskilt utsedd personal. Repeteras vart 5:e år
- Administratörer bör genomföra repetitionsutbildning vart 5:e år
- Utbildningsinsats för Krisledningsnämnden erbjuds varje mandatperiod

För befattning i operativt arbete är Regional Samverkans Kurs(RSK operativ) som Länsstyrelsen i Hallands län erbjuder, starkt rekommenderad. TiB, KiB, sjukvårdsledare, medicinskt ansvarig och sjukvårdsgrupp m.fl är målgrupper.
Regional samverkanskurs Strategisk erbjuds av Länsstyrelsen i Hallands län och riktar sig till stabsbefattningar på regional nivå. Denna rekommenderas starkt till stabsmedlemmar i regional krisledning.
Grundläggande kurs i krisberedskap rekommenderas för samtliga medarbetare.

Övning

Mål för övning är att både kompetens höja individen och organisationen. Övningen ska testa och pröva verksamhetens förmåga att hantera en given händelse. Regionen ska vidare planera för regelbunden träning och övning så att personalen både kan upprätthålla och utveckla den katastrofmedicinska beredskapen och genomföra insatser vid allvarlig händelse. Efter övning ska en systematisk utvärdering ske med åtgärdsplan. Kompetens att genomföra och planera övningar mot kris bör finnas både regional och lokalt.

Regional krisledningsövning, en regionövergripande övning där Regional krisledning och lokala krisledning övas bör genomföras årligen. Lokal krisledning bör övas årligen. Övningar som prövar rutiner behöver genomföras löpande för att stärka robustheten i organisationen.

- **Uppdaterat från föregående version**

Nytt styrande dokument

Bilaga 1

Begrepp i medicinsk katastrofberedskap

Beredskap
Tillstånd att vara förberedd inför kommande händelse och händelseutveckling
Hälso- och sjukvård
Åtgärder som omfattas av hälso- och sjukvårdslagen 2017:30
Höjd beredskap
Beredskap att stärka Sveriges försvarsförmåga. Höjd beredskap finns i två nivåer, skärpt beredskap eller högsta beredskap. Regeringen fattar beslut om höjd beredskap.
Beredskapslägen
På regional och lokal nivå, de nivåer som anger vilken beredskapsgrad som är angiven. Dessa är stabsläge, förstärkningsläge samt katastrofläge. Får ej förväxlas med höjd beredskap enligt ovan
Katastrof
Allvarlig händelse där tillgängliga resurser är otillräckliga i förhållande till det akuta behovet och belastningen är så hög att normala kvalitetskrav trots adekvata åtgärder inte kan upprätthållas.
Katastrofläge
Beredskapsläge som innebär att en särskild sjukvårdsledning vidtar åtgärder för förstärkning av alla viktiga funktioner
Katastrofmedicinsk beredskap
Beredskap att bedriva hälso-och sjukvård i syfte att minimera negativa konsekvenser vid särskild händelse
Katastrofmedicinsk beredskapsplan
Fastställd plan som beskriver hur hälso- och sjukvården skall organiseras vid särskild händelse.
Krisledningsgrupp
Vanligtvis en ledningsgrupp bestående av beslutsfattare som kan fungera som beslutstöd till regiondirektör eller motsvarande. Krisledningsgrupp kan använda särskild sjukvårdsledning som ledningsstöd.
Larmcentral
Plats där ingående larm tas emot och vidarebefordras till berörda instanser.
Kommentar: Exempel på berörda insatser kan vara polis, hälso- och sjukvård eller räddningstjänst.
Ledning
Aktivitet som syftar till att definiera en verksamhets uppgift och se till att tillgängliga resurser samordnas och nyttjas på bästa sätt för att denna uppgift skall kunna lösas.
Medicinsk ansvarig
Den ur hälso- och sjukvårdspersonalen som prioriterar och beslutar om medicinska åtgärder.
Krisstöd (tidigare PKL-grupp)
Krisstöd inom Regionen som är avsedd att leda och samordna det psykiatriska och psykosociala omhändertagandet av drabbade, anhöriga och personal vid allvarlig händelse.
POSOM-grupp
Grupp som verkar inom kommunen och som är avsedd att leda och samordna det psykologiska och sociala omhändertagandet av drabbade anhöriga och personal vid allvarlig händelse.

Prehospital akutsjukvård
Omedelbara medicinska insatser som görs av hälso- och sjukvårdspersonal utanför sjukhus.
Risk
Möjlighet att en negativ händelse skall inträffa.
Sjuktransport
Transport av patient från hämtplats till destination med transportmedel särskilt inrättat för ändamålet.
Sjukvårdsgrupp
Hälso- och sjukvårdpersonal med särskild katastrofmedicinsk utbildning som är utrustad för att arbeta inom skadeområde.
Sjukvårdsledare
Person i hälso- och sjukvården som administrativt leder sjukvårdens arbete.
Skadehändelse
Händelse som orsakar skada på människor, miljö eller egendom.
Skadekort
Journalhandling som används av hälso- och sjukvårdspersonal vid arbete inom skadeområde.
Skadeområde
Område runt skadeplats inom vilket sjukvård- och räddningsinsatser leds och organiseras.
Skadeplats
Plats där skadehändelse har inträffat
Särskild händelse
Särskild händelse där tillgängliga resurser är otillräckliga i förhållande till det akuta behovet, men där det genom omfördelning av resurser och förändrad teknik är möjligt att upprätthålla normala kvalitetskrav. Benämndes tidigare allvarlig händelse.
Särskild sjukvårdsledning
Förberedd organisation för att leda hälso- och sjukvårdens insatser vid särskild/ allvarlig händelse.